

## **Kõrgemas Kunstikoolis Pallas õppetöö käigus loodud teoste intellektuaalomandi õiguste kuuluvus ja nende õiguste teostamine**

### **1. Üldsätted**

1.1 Käesolev eeskiri sätestab Kõrgemas Kunstikoolis Pallas (edaspidi Pallas või kõrgkool) õppetöö käigus loodud teoste intellektuaalomandi õiguste kuuluvuse ja teostamise.

1.2 Õppetöö käigus loodud teostena käsitletakse kõiki teoseid, sh audiovisuaalseid teoseid ja tööstusomandi esemeid, sh tööstusdisainilahendusi, mis on õppetöö käigus loodud Pallase õppurite poolt sõltumata nende õppevormist.

1.3 Käesolev eeskiri rakendub ÕKE lisana kõigile Pallase üliõpilastele üliõpilase immatrikuleerimisel, eksternidele eksterniks arvamisel.

1.4 „Kõrgemas Kunstikoolis Pallas õppetöö käigus loodud teoste intellektuaalomandi õiguste kuuluvus ja nende õiguste teostamine“ eeskirjaga tutvumist kinnitab õppur oma allkirjaga. Immatrikuleerimise või eksterniks arvamiselega loetakse nõustunuks ka õppetöö käigus loodud teostest tulenevate õiguste regulatsiooni ning varaliste õiguste jaotumisega juhul, kui selle kohta eraldi kokkulepe puudub.

1.5 Käesolevas eeskirjas reguleerimata küsimustes lähtutakse Autorõiguse seadusest, Tööstusdisaini kaitse seadusest ja teistest tööstusomandit reguleerivatest seadustest.

### **2. Õppetöö käigus loodud teoste kasutamine**

2.1 Pallase õppetöö käigus loodud teose autoril on kohustus viidata Pallasele teose igakordsel avaldamisel.

2.1.1 Pallase õppetöö käigus konserveeritud või restaureeritud objektide ja teostatud uurimistöode puhul on kohustus viidata Pallasele.

2.2 Võimalusel tuleb lisada täiendavaid andmeid juhendaja, erialaosakonna, projekti jm kohta.

2.3 Kui õppetöö käigus loodud teose on loonud mitu autorit, peab õppur teose avaldamiseks taotlema ka teiste ühis- või kaasautorite luba, leppides muuhulgas kokku, kas ja kuidas märgitakse teose avaldamisel ära teiste ühis- või kaasautorite andmed.

2.4 Õppur on kohustatud mitte rikkuma teoste loomisel, loomise käigus ja teose loomise tulemusena tekkinud autoriõiguste kasutamisel ning võõrandamisel või kasutusse andmisel Pallase, kaasautorite, teiste autorite ja mistahes asjassepuutuvate kolmandate isikute õigusi.

2.5 Pallasel on õigus õppetöö käigus loodud teoseid sõltumata teose liigist kasutada autori(te)le tasu maksmata ja ilma autori(te) eraldi nõusolekuta:

2.5.1 Pallase korraldatavatel näitustel;

2.5.2 Pallase tegevust tutvustavates materjalides;

2.5.3 Pallase õppevahendites;

2.5.4 Pallase õppetöö käigus näidismaterjalidena;

2.5.5 Pallase nime all väljaantavates trükistes (sh veebitrükistes);

2.5.6 Pallase veebilehel ja muudes Pallase ametlikes internetikeskkondades.

### **3. Autoriõigused õppetöö käigus loodud teosele**

Autoriõiguse sisu moodustavad isiklikud õigused ja varalised õigused.

#### **3.1 Isiklikud õigused**

3.1.1 Õppuril tekib õppetöö käigus teose loomisega isiklik autoriõigus sellele teosele.

3.1.2 Juhul, kui teose loomine on toimunud mitme õppuri ühistööna, siis kuuluvad isiklikud õigused nendele õppuritele ühiselt.

3.1.3 Juhendajal tekivad õppetöös valminud tööle isiklikud autoriõigused, kui ta osales teose loomisel otsese loomingu tegevusega (juhendamine, konsulteerimine, redigeerimine ja tehniline abi ei ole loomingu tegevus).

3.1.4 Autori isiklikud õigused on vastavalt Autoriõiguse seaduse §-le 12:

- esineda üldsuse ees teose loojana ja nõuda teose loomise fakti tunnustamist teose autorsuse seostamise teel tema isiku ja nimega teose mis tahes kasutamisel (õigus autorsusele);
- otsustada, millisel viisil peab olema tähistatud autori nimi teose kasutamisel – kas autori kodanikunimega, autorimärgiga, varjunimega (pseudonüümiga) või ilma nimeta (anonüümselt) (õigus autorinimele);
- teha ise või lubada teha teistel isikutel teoses endas, tema pealkirjas (nimetuses) või autorinime tähistuses mis tahes muudatusi ning õigus vaidlustada ilma autori nõusolekuta tehtud muudatusi (õigus teose puutumatussele);
- lubada lisada oma teosele teiste autorite teoseid (illustratsioone, eessõnasid, järelsõnasid, kommentaare, selgitusi, uusi osasid jms) (õigus teose lisadele);
- vaidlustada mis tahes moonutusi ja teisi ebatäpsusi teoses endas, selle pealkirjas või autorinime tähistamises ning autorile või tema teosele antud hinnanguid, mis kahjustavad autori au ja väärikut (õigus autori au ja väärikut kaitsele);
- otsustada, millal teos on valmis üldsusele esitamiseks (õigus teose avalikustamisele);
- oma avalikustatud teost täiendada ja parandada (õigus teose täiendamisele);
- nõuda teose kasutamise lõpetamist (õigus teos tagasi võtta);
- nõuda oma autorinime kõrvaldamist kasutatavalt teoselt.

## 3.2 Varalised õigused

3.2.1 Kõigi õppetöö käigus loodud teoste varalistest õigustest kuulub 50% selle autori(te)le ja 50% Pallasele.

3.2.2 Juhul, kui teose loomine on toimunud mitme õppuri/õppejõu ühise loomingulise tööna, siis jaguneb nende vahel võrdselt 50% varalistest õigustest.

3.2.3 Autori varalised õigused on vastavalt Autoriõiguse seaduse §-le 13:

- reprodutseerida oma teost (õigus teose reprodutseerimisele);
- levitada oma teost või selle koopiaid (õigus teose levitamisele);
- teha teosest kohandusi (adaptsioone), töötusi (arranžeringuid) ja teisi töötusi (õigus teose töötlemisele);
- koostada ja välja anda oma teoste kogumikke ja süstematiseerida oma teoseid (õigus teoste kogumikele);
- teost avalikult esitada kas elavas või tehniliselt vahendatud ettekandes (õigus avalikule esitamisele);
- teost üldsusele näidata (õigus teose eksponeerimisele). Teose eksponeerimine tähendab teose või tema koopia näitamist kas vahetult või filmi, slaidi, televisiooni või mis tahes muu tehnilise vahendi või protsessi abil;
- edastada teos raadio, televisiooni ja satelliidi kaudu ning taasedastada kaabellevi võrgu kaudu, samuti suunata teos üldsusele muude tehnikavahendite vahendusel (õigus teose edastamisele);
- teostada oma disaini-, tarbekunstiteose jms projekt.

3.2.4 Kui teos luuakse ainult õppuri materjalidest või õppuri vahenditega või muudel erijuhtudel, võidakse sätestada teose varaliste õiguste jagunemine eraldi kokkuleppega.

3.2.5 Pallas loobub varalistest õigustest autori kasuks teadusartiklite, konverentsiettekanete ja -materjalide (presentatsioon, teesid jms) osas, kuid Pallas säilitab endale õiguse kasutada nimetatud teoseid käesoleva eeskirja punktis 2 toodud alustel. Õpikute ja monograafiate kirjastamisel tuleb varaliste õiguste kuuluvus igal konkreetsel juhul eraldi kokku leppida.

3.2.6 Õppetöö käigus loodud audiovisuaalse teose produtsendiks on Pallas. Produtsent on varaliste õiguste kandja.

3.2.7 Õppetöö käigus loodud teostest ja tööstusomandi esemetest (sh tööstusdisainilahendustest) tulenevate varaliste õiguste jagunemise sh kasutamisest saadava tulu jagunemise kohta autori(te) ja Pallase vahel sõlmitakse vajadusel Intellektuaalomandi varaliste õiguste jagunemise akt.

## 4. Tellimustööd

4.1 Õppetöö käigus teostatavate tellimustööde puhul sõlmitakse Pallase ja õppuri vahel leping, kus sätestatakse mh autoriõiguste jagunemine ja nende kasutamine.

4.2 Sõltuvalt kokkuleppest Pallase, õppuri ning tellija vahel võib õppetöö käigus loodud tööstusdisainilahenduse või mõne muu tööstusomandi eseme puhul olla tellijal õigus taotleda registreerimist ja saada tööstusomandi eseme omanikuks.

## **5. Tööstusomandist tulenevad õigused**

5.1 Õppetöö käigus loodud teose puhul on Pallasel eelisõigus taotleda tööstusdisainilahenduse registreerimist ja saada tööstusdisainilahenduse omanikuks, teavitades sellest eelnevalt autorit. Autoril on õigus taotleda õppetöö käigus loodud tööstusdisainilahenduse registreerimist üksnes kokkuleppel Pallasega.

5.2 Tööstusdisainilahenduse autori(te) ja Pallase varaliste õiguste jagunemine sh äriõiguse eesmärgil kasutamisest saadava tulu (nt litsentsitasude) jagunemine sätestatakse eraldi kokkuleppega kõrgkooli ja tööstusdisainilahenduse autori(te) vahel, sõlmides selle kohta ka Intellektuaal-omandi varaliste õiguste jagunemise akti.

5.3 Õppetöö käigus loodud leiutise registreerimisel patendi või kasuliku mudelina lepatakse taotlemise õigus ning autori(te) ja Pallase vaheline tulu jaotamine eraldi kokku.

## **6. Metoodiline fond**

6.1 Pallasel on õigus võtta õppetööna valminud töid metoodilisse fondi. Ettepaneku tööde valikuks teeb vastava aine õppejõud ja selle kinnitab hindamiskomisjon või vastava osakonna juhataja.

6.2 Metoodilisse fondi kuuluvate tööde varalised õigused ja omandiõigus kuuluvad kõrgkoolile.

6.3 Metoodilisse fondi kuuluvate tööde kasutamisel on kõrgkoolil kohustus viidata töö autori(te)le.

6.4 Juhul kui õppur on metoodilisse fondi võetava teose valmimiseks vajalikud materjalid soetanud oma vahenditest, võib Pallas hüvitada materjalikulud kuludokumentide alusel.

## **7. Õppetöö käigus loodud teostest edasiarendatud teosed**

7.1 Õppetöö käigus loodud teose (algne teos) alusel loodava, ümbertöötlemisel tekkiva või muul moel töötlemise tulemusena tekkiva teose (tuletatud teose) autoriõiguste või tööstusomandist tulenevate õiguste tekkimise eelduseks on algse teose autori(te) ja Pallase nõusolek.

7.2 Õppetöö käigus loodud teosest tuletatud teose loomine, sh ümbertöötamine või muul moel töötlemine ja hilisem kasutamine võib toimuda ainult käesoleva eeskirja punktis 2 toodud regulatsiooni ning algse teose autori(te) ja Pallase nõusolekul ja nende õigusi järgides.

7.3 Õppuril, kes on loonud teise autori teose (algse teose) alusel ning algse teose autori(te) ja Pallase nõusolekul uue, loominguiliselt iseseisva ja algsest teosest

sõltumatu teose, tekib autoriõigus sellele teosele. Sellisel juhul tuleb ära näidata nii algse teose autori nimi, teose pealkiri (nimetus) ja allikas, kus algne teos on avaldatud kui ka järgida käesoleva eeskirja punktis 2 sätestatud.

## **8. Õiguste kaitse**

8.1 Õppur ja Pallas teostavad oma õigusi ja täidavad kohustusi heas usus ning keelatud on kahju tekitamine teisele isikule.

8.2 Pallasel on õigus reageerida autoriõiguste rikkumisele, kui see on kõrgkooli huvides. Autoril on õigus reageerida õigusrikkumisele Pallase nõusolekul.

8.3 Autor võib pärast Pallasele teate saatmist ainuõiguse rikkumise kohta nõude esitada õigusrikkuja vastu Pallase nõusolekuta, kui Pallas ei ole mõistliku aja jooksul ise nõuet esitanud ning nõude esitamine ei kahjusta Pallase õigusi, huve ega mainet.

8.4 Autoril või Pallasel on õigus astuda kolmanda isikuna autori või Pallase hagi alusel algatatud kohtumenetlusse talle tekitatud kahju hüvitamise nõudes.